

וקראת לשבת עיונג

אלון מרן הכבוד באגודת ובסולת פלאו

גליון מס' 683

פרשת יתרו

כ' בשבט התשפ"ג

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ שלמה יחיא בן שבה ע"ה | לע"נ יצחק בן מיטה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנהיה בת מנורה ע"ה

לע"נ מרן רשכבה"ג שמריהו יוסף חיים בן פעשא מרים זצוק"ל, מרן ראש הישיבה הגאון ר' שלום בן תופחה זצוק"ל והגאון ר' שמעון בן חביבה זצוק"ל

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

מקלקל את הנפש

סיפר הרב ישראל גליס: כשישבתי מולו לפני ארבעים ושש שנה ובידי גיליונות של מנהגי ארץ ישראל, ומחכה שיגמור לכתוב את ההערות שלו, ותוך כדי הוא מספר לי איזה חידוד שנקרא בימינו בדיחה, הרגשתי שגם אני רוצה לספר איזה בדיחה [בכל אופן נער צעיר בן 17 בערך] וסיפרתי.

הוא מרים את עיניו. כאשר משקפיו על חותמו ואומר לי מי סיפר לך את זה? אמרתי: אבא שלי, אז הוא אומר לי, הבדיחה כתובה אצל דריאנוב (אלתר דרויאנוב) בכרך השני. כאשר הסופר דריאנוב צוחק על הגבאים, ומיד הוא מוסיף אל תקרא שם בדיחות זה מקלקל את הנפש...

צערא דינוקא

אחד מהמוהלים שעסקו במלאכת המילה באופן תדיר היה הרה"ג רבי ראובן אלבז שליט"א, ר"י אור החיים. וסיפר: "לא אחת אני זוכר, את הבקשה של מרן זצוק"ל, לפני שהתחלנו לערוך את הברית. אז הוא היה פונה אלי במתק לשונו ומבקש ממני לחמם את כפות הידים שלי, לנשוף בהם רוח חמימה מהבל הפה בכדי שהידיים יתחממו, ולא יצערו את התינוק שגופו חם.

למען עוברי ישראל

סיפר הרה"ג רבי אמיר קריספל: זכיתי לראות בקביעות אצל מרן זצוק"ל אינספור מקרים הייתי עד ראייה ושמיעה של נשים שהגיעו עם קביעות רפואיות מפחידות, על מומים ופגמים, סיכונים וסיבוכים העתידים להיות אצל ילדיהם, ומרן ביטלם במחי יד, הוא בירכן שהוולד יצא בריא ושלם, אצל כולן ממש התקיימה הברכה במלואה בדיוק נמרץ! לא היתה פעם אחת ששמענו על שינוי כלשהו מקביעות מרן. זה היה מפעים לראות בכל פעם מחדש כיצד מרן גוזר וה' מקיים.

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום ואור ואלק שלום"א

אין יהודי כופר

פעם ישב הסבא משפולא זצ"ל בחברת תלמידיו. שרויים היו בשמחה של מצוה, ושרו "ישמחו במלכותך". התלבו התלמידים. והחלו למחוא כף. נענה הרבי ואמר: יש הסבורים שעל ידי מחיאת כפיים יגבירו את השמחה. אני סבור שאין למחוא כף אלא כשהרגשות גואים עד שהכפיים מנקשות מאליהן! פעם אחת שמעתי שיר זה עם מחיאת כף כזו, ומעשה שהיה כך היה.

משכבר הימים הייתי מלמד דרדקי ביישוב אחד, והיו שני נערים שאטמו אזנם ולבם, נעדרו מהשיעורים והשתובבו, אף הסתפחו לחברה רעה. הוריהם טרודים היו בפרנסת הבית, הנערים לא שעו למוסר וחברו לפרחחים נכרים, הסתבכו בפלילים ונמלטו אל היער, שם הפכו לכנופיית ליסטים אשר ארבה לעגלות הסוחרים העוברות ביער, שדדה ורצחה בלא רחם. התושבים קבלו בפני השלטון, ומפקד המחוז פנה לשר הפלך. סוף דבר גוייס גדוד שהחל בסריקת היער, והכנופיה נלכדה. מה רבה היתה התדהמה, כאשר התגלה שבראשה עומדים שני נערים יהודים! יהודים - שודדים? יהודים - רוצחים?! לא נשמע כדבר הזה! מיד נערך משפט בזק, ודינם נגזר לשריפה. כל תושבי הפלך נצטוו לחזות בהמתה, למען ישמעו וייראו. המדורה הוכנה, הנידונים הובאו, ואז הסתודד הכומר עם המפקד, פנה אל הפושעים ואמר: "אין מיתה קשה כשריפה חיים! מיתה זו נגזרה עליכם בשל היותכם יהודים גזלנים. אך אם תיאותרו להמיר את דתכם - תומתו בתליה, כגזלנים גויים!"

ענו השניים ואמרו: "יהודים אנו, גם אם חוטאים ופושעים, גם אם גזלנים ורוצחים. יהודים אנו, וכיהודים נמות!" שמע הכומר, הסתודד עם המפקד, דיבר והתרגש, וניצח. פנה אל השניים ואמר: "אם תיאותרו להמיר את דתכם - תנתן לכם חנינה, יפתח דף חדש! החליפו שניים מבטים, ושאלו: "מה נדרש מאתנו לעשות?"

אמר הכומר: "מאומה, רק לנשק את הצלב". אמרו: "זה הכל? הבה, ונפטרו!" מיד רץ והגיש לכל אחד מהם צלב עץ. נטלו השניים את הצלב, הרימוהו - והטילוהו לארץ, ונשבר לרסיים!

מיהר הכומר והסתודד עם המפקד: במה יוכלו להענישם? מה יוכל להיות גרוע יותר מעליה על המוקד? והחליטו, שהידיים שניתצו את הצלב ישרפו לפני המוקד. מיד הביאו חצובה ועליה קדירה מלאה זפת בוער, קשרו את ידיהם מעליה, וכולנו עומדים וחוזים במחזה. ואז פצחו השניים בשירה, שרו "ישמחו במלכותך" - ובידיהם הכוויות, המפחמות - מחאו כף... למחיאת כף כזו, לא נגיע לעולם!

סיפור אמיתי הוא, מעשה שהיה. אך מה מקורו, מהיכן שרשיו. מנין שאבו שניים אלו, שעברו כל עבירה, עזו ותעצומות להשאר ביהדותם ולשיר את שירם?

מן ההבטחה האלוקית שניתנה בפרשתנו, הבטחה אותה גילה לנו רבינו הרמב"ם ז"ל באיגרת תימן, וזו לשונו: "כבר הבטיחנו הבורא יתברך כאדם הנכנס ערב לחבירו, ודי לנו בערבותו, והודיענו שכל מי שעמד על הר סיני - שהם מאמינים בנבואת משה רבינו בכל התורה שמסר לנו, הם ובניהם ובני בניהם עד עולם! שכן אמר הקדוש ברוך הוא, יתברך: "בעבור ישמע העם בדברי עימך, וגם בך יאמינו לעולם". לפיכך יש לדעת שכל מי שנטה מדרך הדת הנתונה במעמד ההוא אינו מזרע האנשים ההם, ולא עמדו אבותיו על הר סיני!" דברים ברורים ונחרצים: אין יהודי כופר! יכול יהודי לעבור עבירות, רחמנא ליצולן, ויכול הוא לתרץ את עצמו בהתרברבות של דברי כפירה רחמנא ליצולן. אבל בלבו יודע הוא את האמת, בלבו מאמין הוא, שייך הוא למעמד הגדול והנורא והנשגב שגם נשמתו השתתפה בו בראותה את הקולות והלפידים, ושמעה מפי הגבורה "אנכי ה' אלקיך, לא יהיה לך אלהים אחרים על פני!", והרי דבר אלקינו יקום לעולם, ודברו לא ישוב ריקם, והוא אלוקיו של כל יהודי באשר הוא, וכולם כולם ישובו לכור מחצבתם, כי בנים הם לאביהם שבשמים, עם סגולה!

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

"זכור את יום השבת לקדשו"

מעשה נורא שאירע לפני זמן נתפרסם לאחרונה, הכל החל בליל שבת רגיל, כשלתע מתקשרים אלינו מחברת השמירה – שזיהו פעילות חשודה בחנות התכשיטים שהייתה ברשותנו באותה העת בויליאמסבורג, משלא ענינו להם השאירו הודעה – "הכספת (סעי"ף) שלכם פתוחה, עליכם להתייצב מיד בשערי החנות". הדבר עורר בנו חלחלה ורעדה, כי בכספת זו מונחים אוצרות זהב שלנו וגם של אחרים ומה יהיה עתה... אבל אחי אלברט אמר לי, שמע נא, יום שבת היום, אני לא מחלל שבת, לא אלך כעת לחנות – ה' נתן וה' לקח, יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם, אמרתי לו גם אני לא מחלל שבת, נגשנו לסעודת השבת כאילו לא אירע מאומה, גם כשחברת השמירה השאירו הודעה שניה בשב"ק בבוקר לא שמנו לב לזה, אלא המשכנו בסדר יום השבת כרגיל, תפילות וסעודות.

במוצ"ש"ק זירזו אותנו בני המשפחה שנלך לבדוק מה נעשה ונשמע בחנותנו, החשנו פעמינו שמה, והגענו לשערי החנות ב 11.00 בלילה, ואכן, מיד נגלה לעינינו שוד ושבר, כל החלונות פרוצים ושעוני הזהב אינם נמצאים, את הכל לקחו וזבו גנבים שפלים, אמרתי לאחי, עתה אכנס לחדר הפנימי לבדוק מה נעשה בכספת, ב"ה יש לי לב חזק אינני מפחד מלהיכנס שמה, אתה תמתין לי בחוץ ותקרא פרקי שיר המעלות... נכנסתי לחדר הפנימי כשכולי רועד מפחד, חיל ורעדה יאחזון, וב"ה ראיתי שהכספת נעולה, מיד קראתי בקול גדול, שמע נא אחי היקר הכספת נשארה בשלמותה, אלא שחוששני שמא פתחו הגנבים את הכספת דרך חדר השכנים, אבדוק מיד את הענין, ידי רעדו וכל גופי הזיע מרוב רעד, וכמעט ששכחתי את המספרים של מנעול הכספת, אבל ב"ה אחרי 10 דקות הצלחתי לפתוח אותה, וראיתי שהכל שוכן ומונח בשלום על משכבו על כן נעלתי אותה מיד.

באותו רגע הגיעו לפתע שוטרים, וגערו בנו מה אתם עושים כאן באמצע הלילה, אמרנו להם שאנחנו בעלי החנות וכך וכך הוה מעשה, ניגש אלי אחד מהגדולים שבהם ושאל אותי מדוע לא באתם הנה אתמול בלילה, אמרנו לו, יום שבתון אין לשכוח, אתמול היה אצלנו שבת, בו נשבות מכל מלאכה, ולא נחלל אותה אפילו במקום הפסד מרובה... שאל אותי השוטר, היש לך סולם בחנות, אמרתי הן והבאתי אותו אלי, אמר לי, ניסים גדולים היו מנת חלקכם, עתה עלה כאן הגגה ושם תראה במוחש את נס הצלתכם, עשיתי כמצוותי, ושם מצאתי שק מלא בכלי זיין, אקדה וכדורים, וכך הסביר לו השוטר, גנבים וגזלנים הללו פרצו לחנות ומיד עלו לגג אשר מעל הכספת, כשכוונתם להמתין עד שתבואו לחנות מחמת קריאת חברת השמירה, ובוודאי כשתכנסו תמהרו לפתוח הכספת לבדוק את הנעשה שם, וברגע שהכספת תהיה פתוחה הם יירו עליכם ויהרגו אתכם על אתר, ומיילא כל תכולת הכספת שנפתחה תיפול לידיהם כפרי בשל, לקיים מה שנאמר 'הרצחת וגם ירשת'...

למעשה, הם המתינו לכם עד בוש, מ 9 בלילה וכבר הורה השעון על שעה 6 לפנות בוקר וכו', ומשלא באתם שבו הללו לביתם כשהם נוטלים את אשר מצאו בחנות, בזכות השבת ניצלתם ממות וודאי לחיים טובים ולשלום.

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"ומושה עלה אל האלקים" (יט, ג).

במדרש רבה (שמות פרשה כח) מסופר: כי בשעה שעלה משה רבנו אל האלקים בקשו מלאכי השרת לפגוע בו.

את דברי המדרש הללו הסביר המגיד מדובנא במשל:

בעיר גדולה אחת היה רב תלמיד חכם, נודע לשם ולתהילה בכל הארץ, ששימש כרב העיר וכאב בית הדין. רבה היתה מלאכתו ורבים היו פונים אליו בכל יום, וכך שימש בעיר שנים רבות.

לעת זקנותו החליט כי קשתה עליו המלאכה, ומשום כך, עלה בדעתו לפנות במכתב אל פרנסי עיר קטנה הסמוכה לעירו, שיקבלוהו עליהם לרב.

שם – כך חשב – לא תכבד העבודה, כי מעטים תושביה.

בטרם שלח את המכתב, קרא הרב לראשי הקהל וביקש את רשותם, בהסבירו את טעמו ונימוקיו; הללו הבינו את רוחו וענו לו, שכטוב בעיניו יעשה, וה' יצליח דרכו.

קבלו בני העיר הקטנה את המכתב ולבם עלץ, על שזכו לכבוד כה רב, לכן שלחו לקראתו מיד עגלות מוקשות, שיביאו את הרב אל עירם. כאשר הגיעו העגלות אל בית הרב, התקבצו גדולי העיר וראשי הקהל בפתח הבית ולא נתנו לרב לנסוע...

הלא שאלתי את פיהם בתחילה – התפלא הרב – ואף נתתם את הסכמתכם, ומדוע עתה אתם מעכבים בעדי?

חלילה לנו מלעכב בעדך – אמרו ראשי הקהל – סע לשלום, ויהי ה' בעוזך. בטרם עלה הרב אל העגלה, כאשר רק התכוננו העגלונים והכינו את עגלותיהם לצאת לדרך, התנפלו עליהם ראשי הקהל, גררו אותם מן העגלות, נתקו את מוסרות העגלה, ואף הרימו את קולם עליהם בצעקה גדולה: "את רבנו הגדול אתם מבקשים לקחת מאיתנו?! הסתלקו נא מכאן ואל נא תהינו לשוב!"

באו העגלונים אל הרב וספרו לו, כי בני העיר התקיפו אותם, וכי הם חוששים להישאר במקום זה אפילו רגע אחד... שלח הרב לקרוא אליו את ראשי הקהל.

ספרו נא לי – שאל הרב בחומרה – מה פשר מעשיכם?

דע לך רבנו – ענו לו ראשי הקהל – כי רק לכבודך עשינו את כל המעשה הזה, כי אתה פנית אל העיר הקטנה בשאלה אם יקבלוך עליהם לרב, והנה עלולים הם לחשוב כי בני עירנו גרשו אותך מסיבה שאינה לפי כבודך, על כן בקשנו להראות להם, כי נגד רצוננו אתה עוזב את עירנו, ואין דעתנו נוחה מכך כלל וכלל...

כן הוא גם הנמשל – אמר המגיד מדובנא – כאשר עלה משה רבנו אל האלקים לקבל את התורה, ידעו המלאכים, כי אין התורה ראויה להם אלא רק לבני ישראל, אולם לא רצו שבני ישראל יתמהו מפני מה המלאכים אינם רוצים את התורה, ומפני מה הסכימו, שהקדוש ברוך הוא יורידנה לארץ לתתה לבשר ודם; משום כך בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה רבנו, כדי להראות לו את חשיבות התורה בעיניהם!

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א
מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

עמל עם תכלית

מסופר על אסיר שנידון למאסר עולם, לאחר כמה

ימים בהם התמקם בבית הסוהר חשב בליבו אם אני כבר אסיר ואין לי שום תקווה בחיים האישיים לפחות שאתרום לאנושות. ממוחשבה למעשה פנה להנהלת בית הסוהר והציע את עצמו לעבודה התנדבותית לתועלת האנושות. בהנהלה כיבדו את בקשתו והציעו לו לסובב גלגל של ריחיים שיטחן חיטים לקמח לכל האזור. וכך יום אחר יום, שנה אחר שנה, האסיר עומד על משמרתו עשר שעות ביממה, טוחן וטוחן... כשהיה לו קשה הוא היה חושב מחשבות חיוביות על כל מיני המאפה והלחמים הנאפים במאפיות באזור והכול תודות למאמציו. מחשבות אלו הזרימו לו אדרנלין להמשיך בעבודה הקשה הזו. גם בימים של קור ושלג לא עזב את משמרתו, הוא ידע שבסביבה חיים אנשים הזקוקים לקמח לאפיית לחמים גם במזג אוויר סוער. בלילות הוא היה חולם על אותם האנשים בצד השני של הכלא

המתפלאים על הריחיים המסתובבות ולא יודעים שהכול בכוחו של אסיר שנידון למאסר עולם והחליט להקדיש את כל חייו וכוחותיו לעולם. לימים, עקב התנהגות טובה קיבל האסיר הודעה על הפחתה משנות מאסרו והתבשר על שחרורו הקרוב. בקוצר רוח המתין ליום המיוחל ויותר מהכול חיכה לרגע בו הוא יכנס לטחנת הקמח ויודיע: הנה, אני הוא זה שבמשך עשרות שנים גלגלתי את הריחיים כדי שיהיה לכם מה לאכול ולאפות... היום הגיע, הוא רץ החוצה ודבר ראשון פנה לאגף האחורי והוא רואה שאבן הריחיים אינה מחוברת לכלום... בצד השני עמד בורג גדול... עבר רגע ושניים ולפתע הוא הבין שבעצם כל החיים הוא גלגל אבן ריחיים על כולם, כל יגיעו היה לריק... האסיר נפל מת בו ברגע... המסר עמוק, אין לאדם קושי לעמוד, הוא רק חייב תכלית, הוא רוצה להשיג מטרה. לאסיר היה כוח לעמוד, אבל רק בתנאי שזה מועיל למישהו... כלפי מה הדברים אמורים, כל בית הוא עולם בפני עצמו, אוטונומיה – מדינה משלה, אנחנו עסוקים בלחנך, להחזיר ערכים, להעביר מסרים, והרבה פעמים אנחנו מרגישים שאנחנו עובדים לריק, אנחנו לא מתקדמים, לא כובשים יעדים.

המשך בגליון הבא